Basisarrangement Dierennoodhulp

Kwalitatieve beschrijving van de Basisvoorziening voor het verzorgen van Dierennoodhulp

Dierenbescherming

Colofon

Samenstelling & Eindredactie
Groep Dierenhulp & Toezicht
Verenigingsbureau

Vormgeving
Marcia Maûl

© 2011, **Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren**
Postbus 85980
2508 CR Den Haag
Telefoon: (088) 811 30 00
E-mail: info@dierenbescherming.nl
www.dierenbescherming.nl

Niets uit deze publicatie mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren.

Inhoudsopgave

1. Inleiding 5

Wettelijke verplichtingen gemeenten 5

Leefbaarheid 5

Ondersteunen hulpverleners, brandweer en politie 5

2. Basisarrangement 6

Productbeschrijvingen 6

Inrichting Basisarrangement 7

3. Deelproducten Basisarrangement 9

24-uurs bereikbaarheid 10

Registratie van melding vermiste dieren 11

Registratie van melding gevonden (gehouden) dieren 12

Transport 13

Veterinaire zorg 14

Opvang van gevonden dieren 15

Hereniging gevonden dier met eigenaar 16

Overdracht gevonden dier van gemeente naar de Dierenbescherming 17

4. Aanvullende producten 19

Bijlage 1. Gemeentelijke verplichtingen Burgerlijk Wetboek 20

Bijlage 2. Gemeentelijke verplichtingen Algemene wet Bestuursrecht 21

1. Inleiding

Dieren spelen een grote rol voor het menselijke welzijn en de gezondheid. In alle gemeenten bevinden zich tal van dieren, tegenover deze dieren hebben wij als mens, maar ook als gemeente, onze verplichtingen. De bewustwording van de reikwijdte van de gemeentelijke plichten evenals de toenemende maatschappelijke vraag om een professionele en tevens efficiënte organisatie van dierennoodhulp, maakt dat het onderwerp dierennoodhulp aandacht behoeft.

Wettelijke verplichtingen van gemeenten
Elke gemeente in Nederland heeft wettelijke verplichtingen rondom het verzorgen van dierennoodhulp (Burgerlijk Wetboek, Flora en Faunawetgeving, Gezondheid en welzijnswet voor dieren). Gevonden dieren, die een vermeende eigenaar hebben, vallen volgens het Burgerlijk Wetboek onder de verantwoordelijkheid van de gemeente. De opvangplicht van de gemeente is niet beperkt tot honden en katten, het gaat om alle gehouden dieren (dus ook cavia's, hangbuikzwijntjes, reptielen). De opvangplicht van de gemeente richting de burger eindigt na 14 dagen, hierna wordt de gemeente eigenaar van het gevonden dier, dat voor de wet gelijk staat aan een gevonden goed.
Gemeenten hebben tevens een wettelijke verplichting volgend uit de Algemene wet bestuursrecht (zie bijlage 2), waarin wordt vastgelegd dat gemeenten bestuursdwang kunnen toepassen voor het meevoeren en opslaan van daarvoor vatbare zaken. Dit vindt onder andere plaats bij huisontruimingen. Hierbij ontstaat ook zorgplicht voor dieren die betrokken zijn bij huisontruimingen. De gemeente heeft hierbij een bewaartermijn van maximaal 13 weken en is daarmee ook verantwoordelijk voor het vervoer naar een geschikte opvangplaats.

Leefbaarheid
De leefbaarheid binnen de gemeente is een van de belangrijke speerpunten van het gemeentelijk beleid. In het kader van de leefbaarheid komt ook de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) om de hoek kijken. Prestatieveld 1 onder de WMO is het bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten. De aanwezigheid van een dierenopvangcentrum speelt een belangrijke preventieve rol bij de zwerfdierenproblematiek en het bestrijden/voorkomen van gepercipieerde overlast. Niet alleen worden er gevonden (zwerf)dieren opgenomen, ook kunnen er mensen terecht die om diverse redenen afstand doen van hun dier. Ondermeer door de instandhouding van een opvanglocatie als loket voor de burger voor problemen met dieren, kan de gemeente een groei van de zwerfdierenpopulatie voorkomen.
De Dierenbescherming biedt ondersteuning bij het traceren en het vinden van de match tussen vermiste en gevonden dieren. Deze diensten van de Dierenbescherming voldoen uitstekend aan de doelstelling van het prestatieveld 1 van de WMO.

Ondersteunen hulpverleners, brandweer en politie
Door de Dierenbescherming als formele samenwerkingspartner op te nemen in de hulpverleningsketen, kan de druk voor hulpverleners afnemen. De Dierenbescherming kan zowel ter plekke als telefonische ondersteuning bieden. Hierdoor kunnen overige hulpverleners zich richten op de activiteiten waar ze in gespecialiseerd zijn. Met name het overnemen van de zorg voor dieren nadat deze uit een benarde situatie zijn gehaald, of, met het oog op mogelijke risico's, van de openbare weg zijn gehaald, ondersteunt overheidshulpverleners bij een snelle en efficiënte afhandeling van situaties waar dieren bij zijn betrokken.

2. Basisarrangement

Om de gemeente in staat te stellen op professionele en efficiënte wijze uitvoering te geven aan de inrichting van dierennoodhulp, primair vanuit de wettelijke verplichtingen volgens het Burgerlijk Wetboek, heeft de Dierenbescherming een arrangement van producten/diensten ontwikkeld. Het Basisarrangement van de Dierenbescherming is een samenhangend stelsel van deelproducten dat niet los van elkaar kan worden aangeboden. Dit zou het stelsel van dierennoodhulp uithollen én past niet in de professionele dienstverlening van de Dierenbescherming. Het Basisarrangement biedt een volledig productenpakket waardoor er voor de gemeente slechts één partij betrokken is. Dit voorkomt versnippering en onduidelijkheid in dienstverlening en in contacten met de gemeente. Tevens draagt het bij aan een grote kwaliteitsverbetering van de voorzieningen van dierennoodhulp waarvoor de gemeente verantwoordelijk is.

Met het Basisarrangement voorziet de gemeente in verplichtingen die voortvloeien uit het Burgerlijk Wetboek 5 met betrekking tot dierennoodhulp. Het Basisarrangement bevat een deelproduct ‘overdracht gevonden dier’ dat ervoor zorgt dat de gemeente het verkregen eigenaarschap overdraagt aan de Dierenbescherming en de zorgplicht van de gemeente jegens het dier eindigt. Aanvullend aan het Basisarrangement kunnen diensten en producten worden geleverd (nog nader uit te werken) die ervoor zorgen dat de gemeente ook aan de andere wettelijke verplichtingen en haar maatschappelijke verantwoording kan voldoen. Een voorbeeld hiervan is de zorg voor dieren uit het wild, of het verwijderen van kadavers van de openbare weg, maar er kan ook worden gedacht aan het verzorgen van educatieprogramma’s, of aan de organisatie van sterilisatieprojecten.

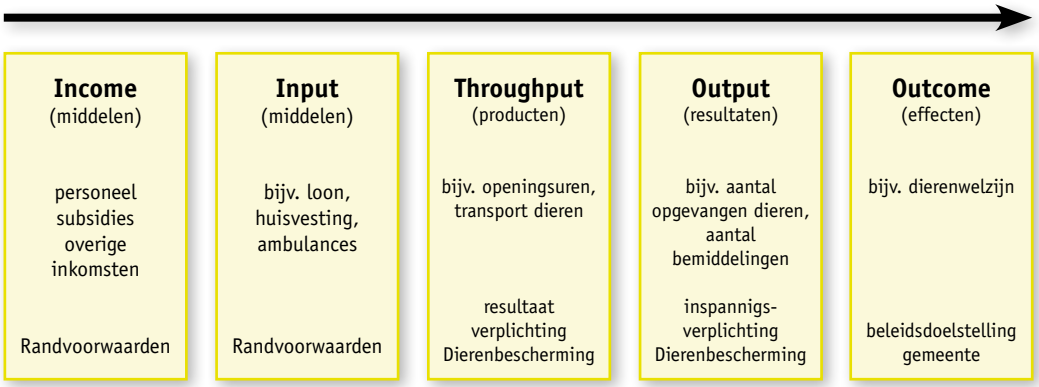

Productbeschrijvingen
De Dierenbescherming zal door de inzet van haar producten resultaten teweeg brengen die passen binnen gemeentelijke beleidsdoelstellingen. Hierboven een schema ter verduidelijking:
- *Income.* Personeel, subsidie en contributie-inkomsten zijn randvoorwaarden/uitgangspunten die nodig zijn om producten te kunnen leveren.
- *Input.* Loon, huisvesting, ambulances, Amivedi etc. zijn nodig om het werk te kunnen uitvoeren, het product te leveren.

- *Throughput.* De uitvoering en realisatie van het product. De Dierenbescherming kan op het leveren van deze producten worden afgerekend.
- *Output.* De realisatie leidt tot resultaten die onder andere meetbaar zijn op basis van aantal succesvolle herplaatste dieren. De Dierenbescherming spant zich in om hier zo goed mogelijke resultaten te behalen.
- *Outcome.* Realisatie van (beleids)doelstellingen van de gemeente.

In de productbeschrijvingen worden in relatie tot voorgaande schema de termen productindicatoren en resultaatindicatoren gebruik. Hieronder een toelichting.

Productindicatoren (kolom 3)
De Dierenbescherming neemt een resultaatverantwoordelijkheid om producten te leveren die aan de gestelde eisen voldoen.

Resultaat indicatoren (kolom 4)
De producten worden aangeboden teneinde specifieke resultaten te bereiken. Voor deze resultaten levert de Dierenbescherming een (zware) inspanningsverplichting.

Inrichting Basisarrangement
Het Basisarrangement van Dierenbescherming bestaat uit een 8-tal deelproducten. Deze acht deelproducten worden gevormd door het basisproces voor dierennoodhulp (zie Figuur 1.).

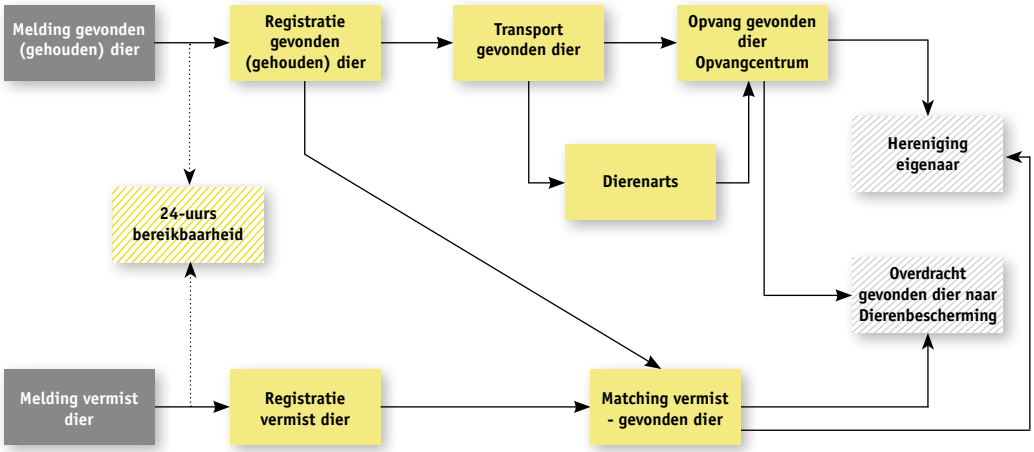

Figuur 1. Processchema Dierennoodhulp

Het proces start met een melding van gevonden (zwervend aangetroffen, ziek of gewond) of vermiste dieren door burgers, of instanties. Een deelproduct dat hier direct aan gekoppeld is, is de 24-uurs bereikbaarheid van de Dierenbescherming. De telefonische bereikbaarheid dient niet alleen voor meldingen van vermiste en gevonden dieren, maar voor alle vragen omtrent dierennoodhulp en –welzijn (incl. meldingen van verstoord dierenwelzijn).

Bij meldingen van gevonden dieren tracht de Dierenbescherming de burger actief te betrekken bij mogelijke oplossingen. Dit kan ondermeer door te onderzoeken of het dier kortstondig bij de vinder kan blijven, door in de buurt te informeren of men het dier kent en uiteraard door een check te doen of het dier een chip, of andere vorm van zichtbare identificatie heeft. Waar mogelijk blijft het dier in de omgeving van waar het is gevonden. De plaats waar het dier gevonden wordt, is vaak de omgeving waar het dier woont. Door het dier in deze omgeving te houden,

wordt de kans op het vinden van de eigenaar groter. Bovendien is het vermijden van overbodig vervoer beter voor het welzijn van het dier.
Het matchen van meldingen van vermiste en gevonden dieren start vroeg in het proces, direct na de melding. Adequate intake en registratie zijn hierom zeer van belang. Door direct te zoeken naar een match tracht de Dierenbescherming een snelle hereniging tussen dier en eigenaar te bewerkstelligen.
Als het dier niet in de directe omgeving van waar het gevonden is kan blijven, dan regelt de Dierenbescherming het vervoer naar een opvangcentrum en/of dierenarts. In zijn algemeenheid zal dit vervoer actief worden aangeboden aan de burger om risico's voor de vinder, de omgeving en het dier tot een minimum te beperken. In het geval de burger eigen verantwoordelijkheid kan nemen met betrekking tot het transporteren van het dier, zal de burger hierop worden gewezen. Dit wordt enerzijds vanuit een voorlichtingstaak gedaan, anderzijds vanuit de doelstelling middelen zo efficiënt mogelijk in te zetten.
Het hanteren van gestresste dieren vergt deskundigheid. Het deelproduct 'Transport' omvat ook het op verantwoorde en veilige wijze in handen krijgen van een dier en het klaarmaken van dieren voor vervoer. Eventuele veterinaire behandeling wordt verzorgd in een samenwerkingsverband met dierenartspraktijken in de regio. De opvang van de dieren wordt verzorgd door opvangcentra in de regio, bij bijzondere dieren soms ook daarbuiten.
Kan het dier binnen twee weken niet met de eerdere eigenaar worden herenigd, dan wordt de gemeente op dag 15 eigenaar van het dier en daarmee verantwoordelijk voor de opvang en verzorging van het dier. Om dit te organiseren heeft de Dierenbescherming een deelproduct ontwikkeld waarin de gemeente het opgevangen dier overdraagt aan de Dierenbescherming. Deze wordt dan eigenaar van het dier en is daarmee vanaf dat moment verantwoordelijk voor de opvang, de verzorging en het vinden van een nieuwe eigenaar voor het dier.
Met dit arrangement voldoet de gemeente aan haar wettelijke verplichtingen voortvloeiend uit Burgerlijk Wetboek 5 en kan de Dierenbescherming, en daardoor ook de gemeente, de kwaliteit waarborgen.

Van alle (deel)producten uit zowel het Basisarrangement als eventuele aanvullende producten wordt op het niveau van de prestatieafspraken gerapporteerd. Dit houdt in dat de gemeente over het kwaliteitsniveau van de dienstverlening van de Dierenbescherming prestatieafspraken kan maken en deze kan monitoren. Op deze manier kan de gemeente met de Dierenbescherming een kwaliteitsniveau waarborgen en kan er binnen de gemeente een professionele organisatie van dierennoodhulp worden aangeboden.

3. Deelproducten Basisarrangement

Het Basisarrangement bestaat uit de volgende deelproducten:

1. 24-uurs bereikbaarheid
2. Registratie van melding vermiste dieren
3. Registratie van melding gevonden (gehouden) dieren
4. Transport
5. Veterinaire zorg
6. Opvang van gevonden dieren
7. Hereniging gevonden dier met eigenaar
8. Overdracht gevonden dier van gemeente naar de Dierenbescherming

Hierna zijn deze deelproducten uitgewerkt. Per (deel)productbeschrijving worden de volgende aspecten beschreven:

Gemeentelijk beleidsveld/aandachtsgebieden;
Kernfunctie(s) die bediend worden;
Doelgroep(en);
Productbeschrijving;
Beoogde resultaten;
Product indicatoren;
Prestatie indicatoren;
Doelstelling/beoogde effect.

1. 24-uurs bereikbaarheid

Gemeentelijk beleidsveld	• Dierennoodhulp en dierenwelzijn algemeen Dienstverlening
Kernfunctie	• Uitvoering wettelijke taak
Doelgroep	• Eigenaren van (gehouden) dieren • Burgers

Productbeschrijving

De Dierenbescherming biedt een 24-uurs bereikbaarheid voor burgers en instanties voor het melden van dieren in nood. Dit noodnummer is niet alleen voor melding van vermiste en gevonden dieren, maar geldt als een single-point-of-contact voor alle meldingen rondom dieren in nood. De melder kan door middel van een keuzemenu of door directe doorschakeling worden verbonden met de dienstdoende medewerker.

De variëteit van het type meldingen is groot en ze hebben betrekking op dierennoodhulp en dierenwelzijn. Afhankelijk van de melding, worden acties uitgezet. Buiten kantoortijden wordt de centrale waargenomen door de dienstdoende medewerker, die enkel spoedeisende zaken uitzet naar de dierenambulance of andere noodzakelijke disciplines.

Het meldnummer ontlast de algemene noodnummers 112/8844. Meldingen die binnenkomen op 112 of 8844 betreffende dieren in nood, kunnen door de Dierenbescherming worden overgenomen en afgehandeld.

Het resultaat is een telefonische dienst waarbij optimale ondersteuning wordt geboden bij meldingen van dierennoodhulp en mogelijk verstoord dierenwelzijn. Tevens biedt de telefonische dienst een ontlasting van de algemene noodnummers 112 en 8844.

Productindicatoren	• 24-uurs telefonische bereikbaarheid
Beoogde resultaten	• Te allen tijde telefonisch bereikbaar zijn voor dieren in nood en bij verstoord dierenwelzijn
Resultaatindicatoren	• Aantal telefonische meldingen
Doelstelling/beoogde effecten	• Burgers worden optimaal in de gelegenheid gesteld om melding te doen van dieren in nood • Snelle signalering van problemen • Ontlasting van algemeen noodnummer 112
Belangrijkste samenwerkingspartners	• Politie • Gemeenten (op informatie- en uitvoeringsniveau) • Partners in dierennoodhulp/dierenwelzijn, zoals ambulances, asielen en overige dierenopvangcentra

2. Registratie van melding vermiste dieren

Gemeentelijk beleidsveld	• Dierennoodhulp
Kernfunctie	• Uitvoering wettelijke taak
Doelgroep	• Eigenaren van (gehouden) dieren

Productbeschrijving

In het kader van de gemeentelijke verplichtingen vanuit het Burgerlijk Wetboek is een adequate intake en registratie van meldingen van vermiste dieren van belang. Een goede registratie maakt het vinden van de eigenaar makkelijker (indien een dier gevonden wordt).

Binnen dit deelproduct worden meldingen van vermiste dieren geregistreerd. Een vermissing wordt geregistreerd volgens een vast format zodat alle relevante informatie genoteerd wordt. Een eerste toets met meldingen van gevonden dieren wordt al bij de Dierenbescherming gedaan om een snelle match te bewerkstelligen. Geeft dit geen directe match, dan wordt de eigenaar van het dier geïnformeerd over mogelijke vervolgacties die hij/zij zelf kan uitvoeren zodat de kans dat het dier spoedig herenigd kan worden met de eigenaar, wordt gemaximaliseerd. Met eventuele andere zoekdiensten in het gebied als Amivedi worden afspraken gemaakt over een centrale registratie en over een snelle invoer van gegevens waar de burger ook zelf toegang toe heeft.

Het resultaat is een laagdrempelige dienst waarbij optimale ondersteuning wordt geboden bij een adequate registratie van vermiste dieren en informatievoorziening aan de eigenaar van het dier. Tevens kunnen benodigde acties in gang worden gezet voor een deskundige afhandeling. De Dierenbescherming is 24 uur per dag bereikbaar voor het melden van vermiste dieren, ook via een digitaal systeem.

Daarnaast is uitgebreide informatie over wat te doen bij vermissing van dieren beschikbaar op de website van de Dierenbescherming.

Productindicatoren	• 24 uur per dag 7 dagen per week telefonische bereikbaarheid • Heldere registratie melding vermist dier • Melding in digitale database Amivedi
Beoogde resultaten	• Een laagdrempelig aanbod aan burgers bij melding van vermiste dieren • Een snelle en professionele afhandeling van complexe situaties
Resultaatindicatoren	• Aantal matches vermiste en gevonden dieren (t.o.v. melding vermiste dieren)
Doelstelling/beoogde effecten	• Burgers worden optimaal in de gelegenheid gesteld om melding te doen van dieren in nood • Snelle signalering van problemen • Ontlasting van algemeen noodnummer 112
Belangrijkste samenwerkingspartners	• Amivedi, of andere zoekdiensten • Opvangcentra • Databanken

3. Registratie van melding gevonden (gehouden) dieren

Gemeentelijk beleidsveld	• Dierennoodhulp • Leefbaarheid (overlast van zwerfdieren op straat) • Verkeersveiligheid
Kernfunctie	• Uitvoering wettelijke taak
Doelgroep	• Burgers (vinders van gehouden dieren)

Productbeschrijving

In het kader van de gemeentelijke verplichtingen vanuit het Burgerlijk Wetboek is een adequate intake en registratie van meldingen van gevonden dieren van belang. Een goede registratie maakt het vinden van de eigenaar makkelijker.

Binnen dit deelproduct worden meldingen van gevonden (gehouden) dieren geregistreerd. Een melding van gevonden gehouden dieren wordt volgens een vast format geregistreerd zodat alle relevante informatie genoteerd wordt (inclusief ringnummer, chipnummer, tatoeage). Een eerste toets met meldingen van gevonden dieren wordt al bij de Dierenbescherming gedaan om een snelle match te bewerkstelligen. Met eventuele andere zoekdiensten in het gebied als Amivedi worden afspraken gemaakt over een centrale registratie en over een snelle invoer van gegevens waar de burger ook zelf toegang toe heeft.

Het resultaat is een laagdrempelige dienst waarbij optimale ondersteuning wordt geboden bij adequate registratie van gevonden dieren en informatievoorziening aan de vinder van het dier. De Dierenbescherming is 24 uur per dag bereikbaar voor het melden van gevonden dieren, ook via een digitaal systeem. Daarnaast is uitgebreide informatie over wat te doen bij gevonden dieren beschikbaar op de website van Dierenbescherming.

N.B. De complexiteit van de verdere afhandeling wordt in belangrijke mate bepaald door de situatie waarin dieren worden aangetroffen. Als moet worden ingegrepen en de eigenaar (nog) niet is gevonden, dient tijdelijk opvang geregeld te worden. Wanneer er sprake is van een zwakke gezondheidssituatie of ernstige verwondingen die directe medische zorg behoeven, wordt een dier eerst naar een dierenarts gebracht. Dergelijke acties betekenen de inzet van de vervoersdienst, het benaderen van het netwerk van dierenartsen en een vooraankondiging bij een opvangcentrum.

Productindicatoren	• 24 uur per dag 7 dagen per week telefonische bereikbaarheid • Registratie melding gevonden dier • Melding in digitale database Amivedi
Beoogde resultaten	• Een laagdrempelig aanbod aan burgers bij melding van vermiste dieren
Resultaatindicatoren	• Aantal matches vermist en gevonden dieren waarbij opvang noodzakelijk was • Aantal matches vermist en gevonden dieren waarbij geen opvang nodig was
Doelstelling/beoogde effecten	• Burgers worden optimaal in de gelegenheid gesteld om gevonden dieren te melden • Faciliteren van de match tussen vermiste en gevonden dieren • Reduceren van het aantal zwerfdieren op straat en het aantal onnodige opnames in Dierenopvangcentra
Belangrijkste samenwerkingspartners	• Amivedi, of andere zoekdiensten • Dierenartsen • Dierenopvangcentra

4. Transport

Gemeentelijk beleidsveld	• Dierennoodhulp • Dienstverlening • Openbare orde • Verkeersveiligheid
Kernfunctie	• Noodzakelijke ondersteuning van uitvoering wettelijke taak
Doelgroep	• Eigenaren van huisdieren • Burgers • (Assistentie van) hulpdiensten

Productbeschrijving

Het transport van het dier omvat drie aspecten: het op verantwoorde en veilige wijze in handen krijgen van dieren, het klaarmaken van dieren voor vervoer en het daadwerkelijk vervoeren van de vindplaats naar een opvangcentrum en/of dierenarts.

De omgang met bange en/of agressieve dieren en het veilig invangen ervan (om risico's voor mens, dier en de openbare ruimte te voorkomen) vraagt om specifieke kennis en ervaring. Hiermee dient de Dierenbescherming niet alleen de burger die een gevonden dier meldt, maar ook overheidsinstanties. Politie, Brandweer en andere instanties kunnen door de Dierenbescherming ondersteund worden bij de hulpverlening en eventuele handhaving van de orde, bijvoorbeeld bij een loslopende hond op de weg. Gevonden dieren worden ter plaatse gecontroleerd op een chip om z.s.m. een hereniging met de oorspronkelijke eigenaar tot stand te laten komen.

Het transport van het dier naar het opvangcentrum en/of de dierenarts geschiedt veilig en snel. Voorafgaand aan het transport wordt de gezondheidstoestand van het dier beoordeeld zodat een inschatting gemaakt kan worden of er veterinaire hulp moet worden ingezet.

Het resultaat is een adequate dienstverlening op het gebied van het vervoer van dieren in diverse situaties en in verschillende condities. De gespecialiseerde vrijwilligers maken dat het vervoer van dieren in nood adequaat en veilig verloopt voor zowel mens als dier. Door een sterke inhoudelijke intake op de 24 uurs centrale wordt de situatie goed ingeschat en waar mogelijk worden combinatieritten samengesteld, wat leidt tot een zeer efficiënte en optimale inzet van alle benodigde middelen.

Productindicatoren	• 24 uur per dag 7 dagen per week telefonische bereikbaarheid • Inzet van adequate middelen om transport te organiseren • Inzet van medewerkers met expertise voor het vangen en transport van dieren
Beoogde resultaten	• Ondersteuning van transport voor dieren in nood
Resultaatindicatoren	• Aantal ritten per jaar gekoppeld aan type dienstverlening
Doelstelling/beoogde effecten	• Transport van dieren in nood zodat tijdige opvang en verzorging gearrangeerd kan worden • Voorkomen van verder dierenleed • Ondersteuning hulpdiensten door specifieke deskundigheid
Belangrijkste samenwerkingspartners	• Opvangcentra • Dierenartsen • Hulpdiensten/gemeenten

5. Veterinaire zorg

Gemeentelijk beleidsveld	• Dierennoodhulp
Kernfunctie	• Noodzakelijke ondersteuning van uitvoering wettelijke taak
Doelgroep	• Eigenaren van huisdieren • Burgers (vinders van gehouden dieren) • Overheidsinstanties

Productbeschrijving

Veterinaire zorg is de medische zorg aan gewonde of zieke dieren in nood. Omdat de gemeente verantwoordelijk is voor de (noodzakelijke) verzorging van het dier, zal een gevonden dier dat medische zorg nodig heeft, naar een dierenarts moeten worden gebracht.

Indien een bezoek aan een dierenarts noodzakelijk is, wordt door de centrale de dichtstbijzijnde dienstdoende dierenarts benaderd. In bijzondere gevallen kan de dierenarts ook op de locatie komen waar het dier is gevonden. Uitgangspunt - zeker bij acute situaties - is dat de dichtstbijzijnde dienstdoende dierenarts wordt benaderd. Alle dierenartsen zijn uit hoofde van hun beroepscode verplicht een 24-uurs dienstverlening aan te bieden. De Dierenbescherming maakt hierover met de betrokken dierenklinieken passende en dekkende afspraken om onnodige belasting te voorkomen en vooraf stil te staan bij de werkwijze en vormen van dienstverlening door dierenartsen, waarbij de besluitvorming over de noodzaak van medisch handelen altijd bij de dierenarts ligt.

Het resultaat is een dienst waarbij zwervende dieren in nood 24 uur per dag medisch behandeld kunnen worden. Dit is onderdeel van de taak van gemeenten om voor gevonden dieren/goederen goed te zorgen, ook in het belang van de eigenaar.

Productindicatoren	• 24-uurs bereikbaarheid voor dierennoodhulp • 24-uurs functie veterinaire zorg
Beoogde resultaten	• Bieden noodzakelijke medische zorg in dringende situaties
Resultaatindicatoren	• Snelheid van de organisatie van veterinaire zorg • Aantal keer dat veterinaire zorg wordt ingeroepen
Doelstelling/beoogde effecten	• Dieren met behoefte aan medische behandeling kunnen 24 uur per dag behandeld worden • Bijdrage aan accurate zorgverlening voor dieren in nood
Belangrijkste samenwerkingspartners	• Dierenkliniek/Dierenarts • Dierenambulances • Opvangcentra • Overheidsinstanties

6. Opvang gevonden dieren

Gemeentelijk beleidsveld	• Dierennoodhulp • Leefbaarheid (Overlast van zwerfdieren op straat)
Kernfunctie	• Uitvoering wettelijke taak
Doelgroep	• Gemeente • (Potentiële) Eigenaren van huisdieren

Productbeschrijving

Opvang van (gehouden) dieren is voor tenminste de eerste 14 dagen na melding van gevonden gehouden dieren een wettelijke verplichting van de gemeente.

De Dierenbescherming kan deze zorgtaak uitvoeren in eigen opvangcentra en door samenwerking aan te gaan met overige opvangcentra. Een specialistisch dierenopvangcentrum heeft als taak het opvangen, verzorgen en vooral het herplaatsen van gevonden gehouden dieren.
Zodra er een melding binnen komt van een gevonden gehouden dier, kan er direct opvang worden geregeld. Alle dieren die bij het opvangcentrum binnen komen, krijgen een veterinaire check, worden binnen wettelijke termijnen ingeënt en voorzien van een identificatiechip. Mochten er medische problemen zijn, dan wordt het dier door de dierenarts onderzocht en zo nodig behandeld.
De opvang en verzorging van dieren vindt plaats in een daartoe ingericht pand, dat minimaal voldoet aan de op de diergroepen toegesneden kwaliteitseisen en wet- en regelgeving. Zwerfdieren worden gedurende tenminste 14 dagen op een voor de burger als opvang herkenbare locatie opgevangen om de eigenaar in staat te stellen zijn dier terug te vinden (zie ook andere deelproducten). Meldt de eigenaar zich niet en kan hij/zij niet getraceerd worden, kan het dier na 14 dagen door de gemeente worden overgedragen naar de Dierenbescherming. De daadwerkelijke bemiddeling naar een volgende eigenaar kan pas vanaf dag 15 geschieden, voor die tijd wordt echter de voorbereiding op bemiddeling al wel in gang gezet (zie deelproduct 8).
Naast de opvangcentra maakt de Dierenbescherming ook gebruik van gastopvangadressen waar de dieren (tijdelijk) kunnen verblijven. Deze keuze wordt doorgaans bepaald vanuit veterinaire overwegingen bij kwetsbare dieren.

Het resultaat is een dienst waarbij kwalitatief goede opvang en zorg wordt geboden voor gevonden gehouden dieren die in opdracht van de gemeente voor in eerste instantie 14 dagen in de opvang moeten blijven. Buiten kantoortijden organiseert de Dierenbescherming een piketdienst, waardoor in dringende gevallen gemeenten en overheidshulpdiensten geholpen kunnen worden om z.s.m. dieren naar een opvang te brengen.

Daarnaast is uitgebreide informatie beschikbaar over opvang van dieren op de website van de Dierenbescherming en die van dierenopvangcentra zelf.

Productindicatoren	• Op de vraag afgestemde opvangmogelijkheden voor diverse (gehouden) diersoorten • Benodigde dierverzorging (algemeen onderzoek, inenten, chippen, castratie/sterilisatie, eventueel medische behandeling)
Beoogde resultaten	• Opvangen en verzorgen van gevonden gehouden dieren
Resultaatindicatoren	• Aantal opgevangen dieren
Doelstelling/beoogde effecten	• Gevonden gehouden dieren kunnen direct opgevangen en verzorgd worden • Bijdrage aan zorgverlening aan dieren in nood • Reduceren van aantal zwerfdieren in de openbare ruimte
Belangrijkste samenwerkingspartners	• Opvangcentra, vooropvangen en gastgezinnen • Dierenartsen/-klinieken • Amivedi, of andere zoekdiensten • Overheidshulpdiensten en gemeenten

7. Hereniging gevonden dieren met eigenaar

Gemeentelijk beleidsveld	• Dierennoodhulp • Dienstverlening
Kernfunctie	• Bemiddeling bij het (her)plaatsen van dieren naar eigenaar
Doelgroep	• Burgers (vinders van gehouden dieren) • Huisdiereigenaren

Productbeschrijving

In de 14 dagen na de melding van een gevonden dier wordt er gezocht naar de eerdere eigenaar. De gemeente is in deze periode verplicht voor het dier te zorgen, maar zowel in het belang van de gemeente als van het dier is het noodzaak het dier z.s.m. te herenigen met de eigenaar.

In het kader van de hereniging van dieren met hun eigenaar wordt gezocht naar een match tussen vermiste dieren en gevonden dieren. Dit proces start zodra er een melding is van een vermist of gevonden dier en is een continu proces. Door middel van de eigen registratie bij de Dierenbescherming en samenwerkende dierenopvangcentra, en bij andere zoekdiensten als Amivedi, wordt getracht matches te vinden tussen vermiste en gevonden dieren. Zorgvuldigheid en correctheid zijn hierbij van groot belang. Het actief onder de aandacht brengen van dieren in de opvang en het bevorderen van bekendheid met de opvang zijn hieraan ondersteunend.

Het resultaat is een dienst waarbij optimale ondersteuning wordt geboden bij het herenigen van het vermiste dier met de eigenaar. Door een adequate registratie van vermist en gevonden dieren en informatievoorziening aan de vinder van het dier wordt het proces van het herenigen van het dier met de eigenaar gefaciliteerd. Door de standaardprocedure van het chippen van dieren in de opvang, wordt de kans op het opnieuw vermist raken van het dier ook voor de burger verder verkleind.

De Dierenbescherming is 24 uur per dag bereikbaar voor het melden van vermiste en gevonden dieren. Voor het ophalen van gevonden dieren door de oorspronkelijke eigenaar gelden flexibele openingsuren en kan er een afspraak worden gemaakt met het opvangcentrum.

Productindicatoren	• Traceren van de eigenaar van het dier (d.m.v. chip, Amivedi) • Voorlichting (locaal, regionaal, landelijk) • Openingstijden opvangcentra en aanvullende bereikbaarheid voor het ophalen van gevonden dieren
Beoogde resultaten	• Een dienst aan burgers waarbij optimale ondersteuning wordt geboden bij het matchen van meldingen van vermiste en gevonden dieren
Resultaatindicatoren	• Doorlooptijd hereniging
Doelstelling/beoogde effecten	• Realiseren van de match tussen vermiste en gevonden dieren. • Vermindering van het aantal langdurig opgevangen dieren in dierenopvangcentra
Belangrijkste samenwerkingspartners	• Opvangcentra en gastgezinnen • Amivedi, of andere zoekdiensten

8. Overdracht gevonden dier van gemeente naar de Dierenbescherming

Gemeentelijk beleidsveld	• Dienstverlening
Kernfunctie	• Opvang van gevonden dieren waarvan de eigenaar het dier niet heeft opgehaald • Bemiddeling bij het (her)plaatsen van dieren
Doelgroep	• Burgers • Huisdiereigenaren

Productbeschrijving

De eerste 14 dagen na de vondst van een (zwerf)dier, is de gemeente verantwoordelijk voor de zorg van het dier totdat de eigenaar zich meldt. Echter, als na op dag 15 het gevonden dier nog niet met de oorspronkelijke eigenaar is herenigd, valt het dier nog steeds onder de verantwoordelijkheid van de gemeente omdat de gemeente na 14 dagen eigenaar van rechtswege wordt van het gevonden dier.
De Dierenbescherming biedt in deze gevallen een product waarin zowel de opvang als de bemiddeling naar een nieuwe eigenaar wordt gearrangeerd. De gemeente draagt het niet opgehaalde dier na het verstrijken van een afgesproken termijn (kan ook langer zijn dan de wettelijke bewaartermijn voor de burger) over aan de Dierenbescherming.

Binnen dit product zal het dier verder opgevangen en verzorgd worden tot er een nieuwe eigenaar voor het dier is gevonden.

Ten behoeve van een snelle plaatsing van dieren zet de Dierenbescherming regionale en soms landelijke communicatiemiddelen in om een grote doelgroep aan potentiële nieuwe eigenaren te bereiken, wat de uiteindelijke doorlooptijd verbetert. Daarnaast is er veel aandacht voor een goede bemiddeling, waarmee de kans verkleind wordt dat dieren na verloop van tijd weer terugkomen in het opvangcentrum.

Het resultaat is een dienst waarbij optimale ondersteuning wordt geboden voor het bemiddelen van het gevonden dier naar een volgende eigenaar door middel van inzet van verschillende communicatiemiddelen en -kanalen.

Productindicatoren	• Opvang van het gevonden dier in een opvangcentrum of gastgezin • Voorlichting (locaal, regionaal, landelijk) • Open dagen dierenopvangcentra
Beoogde resultaten	• Opvangen, verzorgen en herplaatsen van gevonden gehouden dieren. • Ondersteuning van overheidshulpverlening • De bemiddeling van dieren naar een nieuwe eigenaar als enige verantwoorde oplossing voor een de beëindiging van opslag van een levend wezen
Resultaatindicatoren	• Doorlooptijd herplaatsing naar nieuwe eigenaar • Geretourneerde dieren na niet succesvolle match
Doelstelling/beoogde effecten	• Vermindering van het aantal langdurig opgevangen dieren in dierenopvangcentra
Belangrijkste samenwerkingspartners	• Opvangcentra en gastgezinnen

4. Aanvullende producten

Naast de wettelijke verplichtingen vanuit het Burgerlijk Wetboek waar het Basisarrangement op is gericht, zijn er aanvullende verplichtingen van de gemeente die het welzijn van dieren raken. Het gaat hierbij om taken op grond van andere (eerder genoemde) wettelijke bepalingen. Uit deze bepalingen volgt een grote diversiteit aan taken en omvat onder andere opvang van dieren bij uit huiszettingen, kadaver verwijderingen, dieren in het wild, etc. De aanvullende producten zijn noodzakelijk om volledig aan de wettelijke taken te voldoen, om de leefbaarheid voor de burgers in de gemeente te vergroten en de overlast in openbare ruimte te beperken.

WMO

Gemeenten zijn uitvoerders van de WMO. De overheid stimuleert met haar beleid een verschuiving van intramurale ondersteuning naar extramurale voorzieningen en ondersteuning (extramuralisering). Hierdoor kunnen burgers langer zelfstandig wonen, maar zal in hun ondersteuningsbehoefte moeten worden voorzien. In de WMO is een aantal prestatievelden opgenomen die gemeenten mogelijkheden bieden om kwetsbare burgers te ondersteunen bij het, zo lang als mogelijk, zelfstandig en met hun dierbare huisdieren, functioneren. Prestatieveld 5: Het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijke verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een (chronisch psychisch of psychosociale) beperking. Prestatieveld 6: Het verlenen van voorzieningen aan mensen met een (chronisch psychisch of psychosociale) beperking, ten behoeve van het behoud van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijke verkeer. Kwetsbare burgers houden ook huisdieren. Op momenten dat zij, door bijvoorbeeld een opname in het ziekenhuis of een psychiatrische kliniek, tijdelijk of permanent niet voor hun huisdieren kunnen zorgen, zal opvang voor de huisdieren geregeld moeten worden. De Dierenbescherming kan tijdig voor tijdelijke of permanente opvang voor deze dieren zorgen, zodat zowel mens als dier geholpen wordt.

Kadaver op de openbare weg

Het (laten) verwijderen van kadavers is voor de gemeente een verplichting. De verplichting tot het op verantwoorde wijze opruimen van dode niet wilde dieren is opgenomen in de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren (tot 1 januari 2008 Destructiewet). Kadavers op openbare wegen kunnen voor veel overlast zorgen. Het verwijderen van kadavers moet door een daarvoor aangewezen bedrijf gebeuren. Burgers mogen kadavers niet zelf verwijderen en zijn verplicht de aanwezigheid van een kadaver te melden. De Dierenbescherming kan als loket dienen voor de burgers waar ze de vondst van kadavers kunnen melden. De Dierenbescherming kan het inzamelen van kadavers voor de gemeente organiseren, waarmee de gemeente de wettelijke taak die ze heeft als overheid vervult.

Bijlage 1

Gemeentelijke verplichtingen Burgerlijk Wetboek

Burgerlijk Wetboek 5

Artikel 5 BW Boek 5 Titel 2

1. Hij die een onbeheerde zaak vindt en onder zich neemt, is verplicht:
   A: Met bekwame spoed overeenkomstig lid 2, eerste zin, van de vondst aangifte te doen, tenzij hij terstond na de vondst daarvan mededeling heeft gedaan aan degene die hij als eigenaar of als tot ontvangst bevoegd mocht beschouwen
   B: Met bekwame spoed tevens overeenkomstig lid 2, tweede zin, mededeling van de vondst te doen, indien deze is gedaan in een woning, een gebouw of een vervoermiddel, tenzij hij krachtens het bepaalde onder a, slot ook niet tot aangifte verplicht was.
   C: De zaak in bewaring te geven aan de gemeente die dit vordert.

2. De in lid 1 onder a bedoelde aangifte kan in iedere gemeente worden gedaan bij de daartoe aangewezen ambtenaar. De in lid 1 onder b bedoelde mededeling geschiedt bij degene die de woning bewoont of het gebouw of vervoermiddel in gebruik of exploitatie heeft, dan wel bij degene die daar voor hem toezicht houdt.

3. De vinder is te allen tijde bevoegd de zaak aan enige gemeente in bewaring te geven. Zolang hij dit niet doet, is hij verplicht zelf voor bewaring en onderhoud zorg te dragen.

4. De vinder kan van de in lid 2, eerste zin, bedoelde ambtenaar een bewijs van aangifte of van inbewaringgeving verlangen.

Burgerlijk Wetboek 5

Artikel 8 BW Boek 5 Titel 2

1. Indien een aan de gemeente in bewaring gegeven zaak aan snel tenietgaan of Achteruitgang onderhevig is of wegens de onevenredig hoge kosten of ander nadeel de bewaring daarvan niet langer van de gemeente kan worden gevergd, is de burgemeester bevoegd haar te verkopen.

2. Indien de zaak zich niet voor verkoop leent, is de burgemeester bevoegd haar om niet aan een derde in eigendom over te dragen of te vernietigen.

3. Indien de gevonden zaak een dier is, is de burgemeester na verloop van twee weken, nadat het dier door de gemeente in bewaring is genomen, bevoegd het zo mogelijk tegen betaling van een koopprijs, en anders om niet, aan een derde in eigendom over te dragen. Mocht ook dit laatste zijn uitgesloten, dan is de burgemeester bevoegd het dier te doen afmaken. De termijn van twee weken behoeft niet te worden in acht genomen, indien het dier slechts met onevenredig hoge kosten gedurende dat tijdvak kan worden bewaard, of afmaking om geneeskundige redenen vereist is.

4. De opbrengst treedt in de plaats van de zaak.

Bijlage 2

Gemeentelijke verplichtingen Algemene wet Bestuursrecht

Algemene wet bestuursrecht (versie geldig vanaf: 29-05-2002)

Artikel 5:29

1. Tot de bevoegdheid tot toepassing van bestuursdwang behoort het meevoeren en opslaan van daarvoor vatbare zaken voor zover de toepassing van bestuursdwang dit vereist.

2. Indien zaken zijn meegevoerd en opgeslagen, doet het bestuursorgaan dat Bestuursdwang heeft toegepast daarvan proces-verbaal opmaken, waarvan afschrift wordt verstrekt aan degene die de zaken onder zijn beheer had.

3. Het bestuursorgaan draagt zorg voor de bewaring van de opgeslagen zaken en geeft deze zaken terug aan de rechthebbende.

4. Het bestuursorgaan is bevoegd de afgifte op te schorten totdat de ingevolge artikel 5:25 verschuldigde kosten zijn voldaan. Indien de rechthebbende niet tevens de overtreder is, is het bestuursorgaan bevoegd de afgifte op te schorten totdat de kosten van bewaring zijn voldaan.

Artikel 5:30

1. Het bestuursorgaan dat bestuursdwang heeft toegepast, is bevoegd, indien een ingevolge artikel 5:29, eerste lid, meegevoerde en opgeslagen zaak niet binnen dertien weken na de meevoering kan worden teruggegeven, deze te verkopen of, indien verkoop naar zijn oordeel niet mogelijk is, de zaak om niet aan een derde in eigendom over te dragen of te laten vernietigen.

2. Gelijke bevoegdheid heeft het bestuursorgaan ook binnen die termijn, zodra de ingevolge artikel 5:25 verschuldigde kosten, vermeerderd met de voor de verkoop, de eigendomsoverdracht om niet of de vernietiging geraamde kosten, in verhouding tot de waarde van de zaak onevenredig hoog worden.